

การพัฒนาแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อการอยู่ร่วมกันสำหรับ นักศึกษามหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์

Development of a Model of Learning Management for Coexisting of Students of Princess of Naradhiwas University

ศิริกัญญา แก่นทอง¹

Sirikanya Kanthong¹

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาคุณลักษณะการจัดการเรียนรู้เพื่อการอยู่ร่วมกันสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ 2) พัฒนารูปแบบ และ 3) ประเมินผลการใช้รูปแบบ การดำเนินการวิจัย 3 ระยะ คือ 1) ศึกษาคุณลักษณะการจัดการเรียนรู้เพื่อการอยู่ร่วมกัน 2) การพัฒนารูปแบบและผลิตเอกสารประกอบรูปแบบ 3) การประเมินผลการใช้รูปแบบที่พัฒนาขึ้น

ผลการวิจัย พบว่า 1) คุณลักษณะการจัดการเรียนรู้เพื่อการอยู่ร่วมกัน ประกอบด้วยด้าน (1) สันติภาพ (2) สิทธิมนุษยชน (3) ประชาธิปไตย และ (4) การพัฒนาที่ยั่งยืน 2) รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อการอยู่ร่วมกัน ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ (1) แนวคิดพื้นฐาน/เป้าหมาย (2) หลักการ/วัตถุประสงค์/แนวทางจัดการเรียนการสอนของรูปแบบ ตามกรอบการเรียนรู้เพื่อการอยู่ร่วมกัน (3) เอกสารประกอบการสอน (4) กระบวนการจัดการเรียนการสอน (5) การวัดและประเมินผล 3) การประเมินรูปแบบ ชุดการจัดการเรียนรู้/กิจกรรม 4 หน่วย มีประสิทธิภาพ มีค่าเท่ากับ 91.37/91.25 มากกว่าที่กำหนดไว้คือ 80/80 ผลการประเมินผลการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อการอยู่ร่วมกันที่พัฒนาขึ้น พบว่า คุณภาพของรูปแบบ ความเป็นประโยชน์ ความเป็นไปได้ ความเหมาะสมและความถูกต้องครอบคลุมภาพรวมแต่ละองค์ประกอบ อยู่ในระดับมาก มีผลสัมฤทธิ์ในการเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และความเหมาะสมของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ อยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ รูปแบบการจัดการเรียนรู้, การจัดการเรียนรู้เพื่อการอยู่ร่วมกัน, มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์

Abstract

This research and development aimed to 1) find out the characteristics of learning management for coexisting of students of Princess of Naradhiwas University, 2) to develop the learning management model, and 3) to assess the model. This study was conducted in three phases: phase 1 studying the characteristics of the learning management, phase 2 developing and producing teaching materials for the model, and phase 3 evaluating the use of the materials.

The results of this study revealed that the characteristics of the learning management for coexisting consisted of 1) peace, (2) human rights, (3) democracy, and (4) sustainable development. In addition, the study

¹คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์

¹ Faculty of Liberal Arts, Princess of Naradhiwas University

also found that the learning management model for coexisting of the students consisted of five elements: (1) basic concept/goal, (2) principles/objectives/guidelines on the teaching management of the model, (3) teaching materials, (4) instructional process, and (5) evaluation. Furthermore, the study disclosed that the evaluation of the model/activity set of four units was effective, 91.37/91.25, which is more than 80/80. With regards to the results of using the model, the quality, the usefulness, the possibility, the appropriateness, and the accuracy of the model were at a high level. The achievement of the students after using the model was statistically and significantly higher than before using it, .05. In the same vein, the appropriateness of the model was at the highest level.

Keywords: Learning Management Model, Learning Management for Co-existence, Princess of Naradhiwas University

บทนำ

โลกในยุคปัจจุบันเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วและมีสภาพทางสังคมที่แตกต่างไปจากสังคมในอดีตความเปลี่ยนแปลงดังกล่าว ได้แก่ ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีและกระแสโลกาภิวัตน์ที่ทำให้ทั่วโลกเชื่อมโยงกันในด้านต่างๆ โลกในยุคปัจจุบันมีลักษณะของโลกที่ไร้พรมแดนมากขึ้นและเชื่อมโยงกันได้ง่ายมากขึ้น สภาพสังคมมีความเป็นพหุวัฒนธรรมมากขึ้น เยาวชนที่จะอยู่รอดและประสบความสำเร็จในยุคปัจจุบันจึงต้องการทักษะและคุณลักษณะทางพฤติกรรมที่แตกต่างไปจากทักษะในอดีต ซึ่งทักษะเหล่านั้นควรเตรียมเยาวชนให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้คนหลากหลายวัฒนธรรมได้อย่างสันติมีความเข้าใจและยอมรับในความแตกต่างหลากหลาย หลายประเทศตระหนักถึงการเปลี่ยนแปลงของโลกดังกล่าวและได้กำหนดทักษะที่จำเป็นที่เด็กและเยาวชนควรต้องมีสำหรับยุคปัจจุบัน เพื่อที่จะสร้างทรัพยากรมนุษย์ที่มีทักษะและคุณลักษณะที่จะอยู่ในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงได้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2561)

องค์การการศึกษา วิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติหรือยูเนสโก ได้ศึกษาแนวทางการจัดการศึกษาสำหรับศตวรรษที่ 21 โดยจัดให้มีการประชุมนานาชาติ เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์ระหว่างกลุ่มคนต่างๆ ทั่วโลก และจัดทำและตั้งชื่อรายงานว่า Learning The Treasure Within แปลว่าการเรียนรู้ขุมทรัพย์ในตน โดยมีสาระสำคัญตอนหนึ่งที่กล่าวถึงสี่เสาหลักทางการศึกษา ที่เป็นหลักการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วยการเรียนรู้ 4 ลักษณะ ได้แก่ การเรียนรู้เพื่อรู้ (Learning to know) การเรียนรู้เพื่อปฏิบัติได้จริง (Learning to do) การเรียนรู้ที่จะอยู่ร่วมกันและการเรียนรู้ที่จะอยู่ร่วมกับผู้อื่น (Learning to Live Together) การเรียนรู้เพื่อชีวิต (Learning to Be) การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ยึดแนวทางการเรียนรู้ 4 แบบที่เป็นการเรียนรู้เพื่อชีวิต มุ่งจัดการศึกษาให้กับผู้เรียนสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีคุณภาพ

การเรียนรู้ที่จะอยู่ร่วมกัน (Learning to live together) หมายถึง การศึกษาที่มุ่งให้ผู้เรียนสามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมพหุวัฒนธรรมได้อย่างมีความสุข มีความตระหนักในการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน การแก้ปัญหาการจัดการความขัดแย้งด้วยสันติวิธี เป็นแนวคิดการศึกษาที่มุ่งพัฒนาค่านิยมที่เชื่อมโยงกับสันติภาพสิทธิมนุษยชนประชาธิปไตยและการพัฒนาอย่างยั่งยืน ช่วยเตรียมคนให้มีทักษะที่จำเป็นสำหรับการจัดการในชีวิตในโลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว (UNESCO, 1998) ผลักดันให้การพัฒนาเป็นไปในลักษณะที่คำนึงถึงอนาคตที่ยั่งยืนของสังคม ประเทศและโลก จึงเป็นการศึกษาทั้งระบบที่มององค์รวมของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของคนในสังคมในประเทศในโลก แล้วมาออกแบบหลักสูตรหรือบูรณาการค่านิยมเหล่านั้นเข้าไปในหลักสูตรซึ่งครอบคลุมทั้งมิติด้านสิ่งแวดล้อมด้านเศรษฐกิจด้านสังคมและวัฒนธรรม (สุริยาเหมตะศิลา, 2551)

การเสริมสร้างคุณลักษณะการเรียนรู้เพื่อที่รู้เพื่อที่จะอยู่ร่วมกัน จึงเป็นเครื่องมือการศึกษาที่ มุ่งให้ผู้เรียนสามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม สอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้พุทธธรรม ที่เอื้อต่อการเรียนรู้สำหรับครูในยุคศตวรรษที่ 21 โดยนำมาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมและสอดคล้องกับค่านิยมที่สนับสนุนการเรียนรู้เพื่อการอยู่ร่วมกัน ประกอบด้วยค่านิยมหลักและค่านิยมสนับสนุนที่เกี่ยวข้องทั้ง 4 ด้าน สามารถนำมาเป็นแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ

การจัดการเรียนการสอนเพื่อปลูกฝังค่านิยมการเรียนรู้การอยู่ร่วมกันสามารถจัดกิจกรรมได้ในหลายๆ ลักษณะ ทั้งกิจกรรมในหลักสูตรและกิจกรรมเสริมหลักสูตรรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อการอยู่ร่วมกันสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัย นราธิวาสราชนครินทร์ เป็นรูปแบบที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนสามารถปฏิบัติได้จริงตามศักยภาพให้สอดคล้องกับ การดำเนินชีวิตใน สังคมยุคโลกาภิวัตน์บนพื้นฐานความหลากหลาย โดยการเรียนรู้เพื่อที่จะอยู่ร่วมกับผู้อื่นและการเรียนรู้ที่ส่งเสริมกระบวนการคิด มี ทักษะการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และทักษะทางสังคม ตลอดจนมี คุณลักษณะสมรรถนะที่พึงประสงค์ ด้วยวิธีการจัดการเรียน การสอนที่หลากหลายจากการบูรณาการเนื้อหาจากรายวิชา โดยใช้บริบทสังคมที่เป็นอยู่จริงมุ่งเน้นพัฒนาคุณลักษณะการเรียนรู้ ที่จะอยู่ร่วมกัน 4 ด้าน รูปแบบนี้จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้ และเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ในการอยู่ร่วมกัน ในสังคมพุทธธรรมในอนาคตอย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีเนื้อหาสอดคล้องกับบริบทจังหวัดชายแดนภาคใต้ เช่นเดียวกับการ จัดหลักสูตรและโครงการกิจกรรมทางการศึกษา ที่มีเป้าหมายเพื่อมุ่งสร้างเรื่องต่อไปนี้เป็น การใช้วิธีการเชิงระบบที่ ครอบคลุมรอบด้านในลักษณะของการจัดการศึกษาเพื่อสันติธรรม สิทธิมนุษยชน การเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม สองการจัดการ ศึกษาเปรียบเทียบเพื่อเรียนรู้ค่านิยมต่างวัฒนธรรมเพื่อเรียนรู้การทางออกจากความขัดแย้งเน้นเรื่องความเข้าใจ การยกย่องในศักดิ์ศรีซึ่งกันและกันของคนต่างวัฒนธรรม (สิริวรรณ ศรีพหล, 2552) สอดคล้องกับภาพอนาคตการศึกษาไทย ที่พึงประสงค์ เป็นการศึกษาที่มุ่งพัฒนาปัจเจกบุคคลให้มีความรู้ ทักษะ สติปัญญา ความฉลาดทางอารมณ์ การปรับตัว เพื่ออยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข มุ่งเน้นการพัฒนาทัศนคติและสติปัญญาของมนุษย์ควบคู่กับสภาวะแห่งคุณธรรม จริยธรรม ที่มีความสมบูรณ์อย่างเป็นองค์รวม (พิณสุตา สิริธรรค์, 2552)

มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ จัดตั้งขึ้นจากการหลอมรวมสถาบันการศึกษาที่ในจังหวัดนราธิวาส 4 สถาบัน โดยมีพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ 2548 เป็นกฎหมายหลักในการบริหารจัดการศึกษาในระดับต่ำกว่าและ ระดับปริญญาตรี เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนในจังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อใช้การศึกษาเป็นเครื่องมือในการ พัฒนาสามจังหวัดชายแดนใต้ ซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีลักษณะพิเศษในด้านพุทธธรรมมากกว่าท้องถิ่นอื่นๆ ช่วงระยะเวลาสอง ทศวรรษที่ผ่านมาต้องเผชิญความขัดแย้งความรุนแรงและเกิดความไม่สงบอย่างต่อเนื่อง(สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ, 2560) วิกฤติปัญหาการศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้คุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับต่ำ ปัญหาส่วนหนึ่ง มีผลกระทบ จากการเกิดเหตุการณ์ที่ไม่สงบในพื้นที่ภาคใต้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560) ประชากรในพื้นที่ เด็กและเยาวชนถูกดึงเข้ามามี ส่วนร่วมในการเคลื่อนไหวกับกลุ่มผู้ก่อความไม่สงบฯ เกิดปัญหาความขัดแย้ง ความหวาดระแวง โดยขาดฐานความรู้ ความ เข้าใจ คุณลักษณะ ทักษะค่านิยมด้านการอยู่ร่วมกันในสังคม ท่ามกลางความหลากหลายทางวัฒนธรรม ประเด็น ที่มีการใช้ กระตุ้นความขัดแย้งและความรุนแรงคือศาสนา ประวัติศาสตร์และชาติพันธุ์ (เสริมศักดิ์ วิชาสารณ์, 2552) ที่ผ่านมาระบบ การศึกษาทั่วโลก มุ่งพัฒนาการศึกษาที่ทำให้นักเรียน นักศึกษามุ่งสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ จนเลยเถิดการพัฒนาเพื่อให้เด็ก สามารถใช้ชีวิตอยู่ในโลกที่เปลี่ยนแปลงได้ ทำให้การศึกษาที่ผ่านมายึดติดเรื่องการแข่งขัน ไม่ใส่ใจเรื่องของการใช้ชีวิตอยู่รวม กับผู้อื่น เรื่องการศึกษาเพื่อการเรียนรู้ที่จะอยู่ร่วมกัน เป็นเรื่องที่พูดกันมานานแต่นำไปสู่การปฏิบัติ เพราะแต่ละประเทศล้วน มุ่งพัฒนาการศึกษาเพื่อให้เด็กเก่ง แข่งขันได้ แต่ไม่ได้สอนการใช้ชีวิตเรียนรู้เพื่ออยู่ร่วมกับผู้อื่น ซึ่งแนวทางที่จะพัฒนาการ ศึกษาเพื่อให้เด็กเรียนรู้ที่จะอยู่ร่วมกันได้ไม่ใช่เพียง การปรับหลักสูตร แต่ต้องมีการกระบวนการที่จะลงลึกไปสู่การปฏิบัติ ลงลึก ไปทุกแง่มุมของการศึกษา ทำอย่างไรให้เด็กเยาวชนสามารถใช้ชีวิตร่วมกับผู้อื่น อยู่ในโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาได้

รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อการอยู่ร่วมกันสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์เป็นรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมพัฒนานักศึกษารูควมรักสามัคคีสมานฉันท์ผสมผสานกับการอยู่ร่วมกันการส่งเสริมคุณลักษณะการอยู่ร่วมกัน เพื่อเป็นส่วนหนึ่งในการส่งเสริมให้นักศึกษาอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างสันติ และสมานฉันท์ โดยเฉพาะในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนใต้ ที่มีนักศึกษาหลากหลายศาสนา และวัฒนธรรมเรียนรวมกันอยู่ โดยแนวทางจากการศึกษาวิจัยสามารถนำไปปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอนเพื่อนำมาส่งเสริมค่านิยมการอยู่ร่วมกันเพื่อพัฒนานักศึกษาผลิตภัณฑ์เป็นส่วนหนึ่งในการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนใต้ จากเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาวิจัยการพัฒนาและประเมินรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อการอยู่ร่วมกันสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์

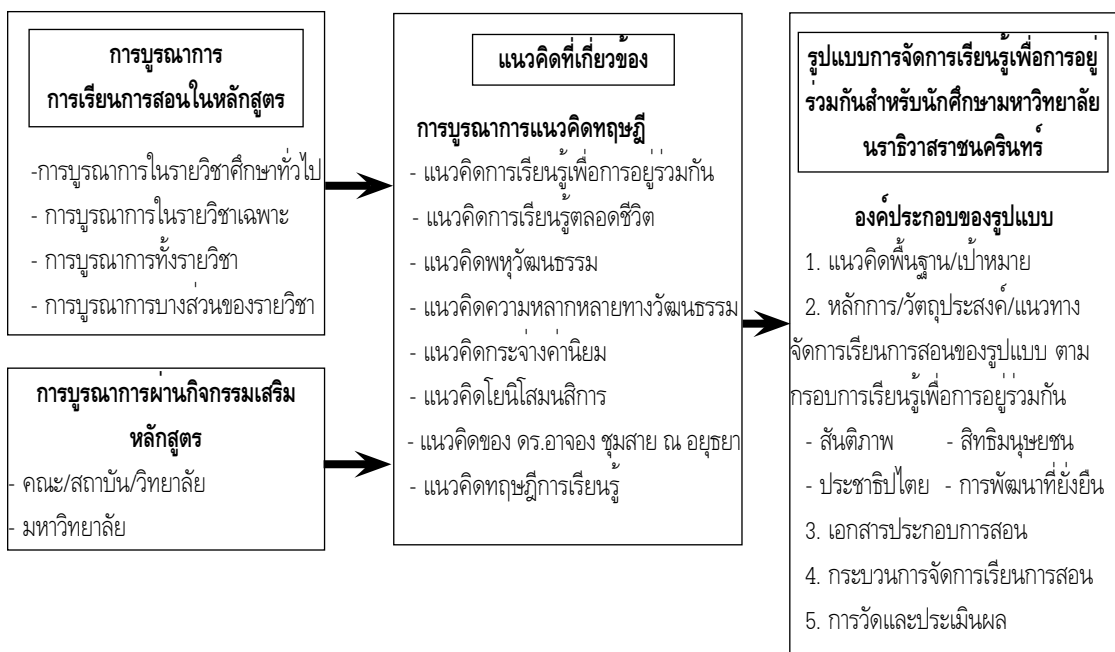
วัตถุประสงค์การวิจัย

1. ศึกษาคุณลักษณะการจัดการเรียนรู้เพื่อการอยู่ร่วมกันสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์
2. พัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อการอยู่ร่วมกันสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์
3. ประเมินรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อการอยู่ร่วมกันสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์

แนวคิด ทฤษฎี และกรอบแนวคิด

ผู้วิจัยศึกษาแนวคิดไวคิดในการสร้างรูปแบบ โดยศึกษาเกี่ยวกับแนวคิดการจัดการเรียนรู้เพื่อการอยู่ร่วมกันการจัดการเรียนรู้เพื่อการอยู่ร่วมกัน (UNESCO. 1998) การศึกษาแนวคิดการกระจำงค่านิยม (Raths ; et al. 1966) แนวคิดโยนิโสมนสิการ (พระธรรมปิฎก. 2546) และรูปแบบคุณธรรมนวัชาการ ของ ดร.อาจอง ชุมสาย ณ อยุธยา (อาจอง ชุมสาย ณ อยุธยา, 2550) จากแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องดังกล่าวได้แสดงกรอบการวิจัยดังภาพ

กรอบแนวคิดการวิจัย

ตอนที่ 1 การศึกษาคุณลักษณะการจัดการเรียนรู้เพื่อการอยู่ร่วมกันสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์

1.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง สำหรับการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะการจัดการเรียนรู้เพื่อการอยู่ร่วมกันสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ ได้แก่ ประชากรคือผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับคุณลักษณะการจัดการเรียนรู้เพื่อการอยู่ร่วมกัน กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับคุณลักษณะการจัดการเรียนรู้เพื่อการอยู่ร่วมกัน จำนวน 17 คน ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนการสอนและการพัฒนาหลักสูตรในสถาบันอุดมศึกษาภาครัฐและเอกชน จำนวน 6 คน ผู้เชี่ยวชาญที่เป็นผู้บริหารด้านวิชาการของมหาวิทยาลัยในจังหวัดชายแดนภาคใต้ จำนวน 6 คน ผู้เชี่ยวชาญเป็นคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้เพื่อการอยู่ร่วมกัน จำนวน 3 คน ผู้เชี่ยวชาญที่เป็นอาจารย์ผู้สอนรายวิชา จำนวน 2 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง

1.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามสำหรับผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อคุณลักษณะการจัดการเรียนรู้เพื่อการอยู่ร่วมกัน โดยให้กลุ่มตัวอย่างแสดงความคิดเห็นโดยใช้แบบสอบถาม จำนวน 3 ฉบับ

1.3 การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองโดยส่งเอกสารด้วยตนเองและส่งทางอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญแสดงความคิดเห็นและส่งกลับมายังผู้วิจัยทางจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ ตามขั้นตอนดังนี้ ส่งแบบสอบถามฉบับที่ 1 เป็นแบบสอบถามปลายเปิดให้ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 17 คน เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญแสดงความคิดเห็น ส่งแบบสอบถามฉบับที่ 2 ผู้วิจัยรวบรวมความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่ตอบแบบสอบถามในรอบแรกแล้วนำมาเรียบเรียงจัดทำเป็นแบบสอบถามประมาณค่า 5 ระดับ แล้วนำมาให้ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 17 คน ส่งแบบสอบถามฉบับที่ 3 ผู้วิจัยได้รวบรวมและวิเคราะห์คำตอบจากแบบสอบถามฉบับที่ 2 เพื่อจัดทำแบบสอบถามฉบับที่ 3 แล้วให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 17 คน ตรวจสอบอีกครั้งหนึ่ง

1.4 การวิเคราะห์ข้อมูล การสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับกรอบแนวคิดการจัดการเรียนรู้เพื่อการอยู่ร่วมกัน ของผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 17 คน โดยใช้เทคนิคเดลฟาย จำนวน 3 รอบ โดยวิเคราะห์หาคำมัชฌิมและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์

ตอนที่ 2 การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อการอยู่ร่วมกันสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ ผู้วิจัยมีขั้นตอนการดำเนินงาน 2 ขั้นตอน ดังนี้

1. การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อการอยู่ร่วมกันสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ 1.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากร คือ ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับการอยู่ร่วมกัน กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับการอยู่ร่วมกัน ประกอบด้วยอาจารย์ผู้สอนรายวิชาศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ จำนวน 5 คน ประกอบด้วย อาจารย์ผู้สอนผู้เชี่ยวชาญการจัดการเรียนรู้เพื่อการอยู่ร่วมกัน ได้จากการเลือกแบบเจาะจง 1.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อการอยู่ร่วมกัน และแบบประเมินรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อการอยู่ร่วมกัน 1.3 การรวบรวมข้อมูล เมื่อพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อการอยู่ร่วมกัน แล้วผู้วิจัยให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 คน ทำการประเมินและให้ข้อเสนอแนะด้านรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อการอยู่ร่วมกัน 1.4 การวิเคราะห์ข้อมูล เมื่อผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 คน ได้ประเมินรูปแบบและให้ข้อเสนอแนะแล้ว ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ความคิดเห็นโดยพิจารณาจากความถี่ของความคิดเห็น

2. ผลิตเอกสารประกอบรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อการอยู่ร่วมกันสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ คือ หน่วยการเรียนรู้เรื่องการจัดการเรียนรู้เพื่อการอยู่ร่วมกัน เอกสารประกอบการสอน แผนการจัดการเรียนการสอน แบบทดสอบการเรียนรู้ แบบประเมินความพึงพอใจ 2.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง สำหรับการทดสอบประสิทธิภาพเครื่องมือ คือ หน่วยการเรียนรู้ เรื่องการจัดการเรียนรู้เพื่อการอยู่ร่วมกัน โดยทดสอบประสิทธิภาพทดลองใช้เบื้องต้น (Try out) ประชากร คือ นักศึกษามหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ 2) กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ ชั้นปีที่ 1 จำนวน 85 คน 2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ ชุดหน่วยการเรียนรู้ เรื่องการจัดการเรียนรู้เพื่อการ

อยู่ร่วมกันแบบประเมินเอกสารประกอบการสอน แผนการจัดการเรียนการสอน แบบทดสอบการเรียนรู้ และแบบประเมิน ความพึงพอใจ

1. เอกสารประกอบการสอนรายวิชาพฤติกรรมสุขภาพกับความหลากหลายทางวัฒนธรรม คือวิธีการขั้นตอน การสร้างเอกสารประกอบการสอน คำอธิบายรายวิชา วัตถุประสงค์รายวิชา สร้างขอบเขตเนื้อหา การบูรณาการกิจกรรมการเรียนการสอน แบ่งออกเป็น ส่วน ๆ ให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา 3 คน ประกอบด้วยอาจารย์จากมหาวิทยาลัยที่มีความเชี่ยวชาญศาสตร์วิชา ด้านการปฏิบัติ 2 คน ผู้ปฏิบัติงานกิจกรรมการเรียนการสอน โดยพิจารณาหัวข้อที่มีความสอดคล้องเหมาะสมกับเนื้อหาในรายวิชา ศึกษาเนื้อหารายวิชา และเนื้อหาที่วิเคราะห์มาจากขั้นตอนแรก จัดลำดับหมวดหมู่ แบ่งออกเป็น 4 หน่วย ในแต่ละหน่วย มี ส่วนวิธีการศึกษาเนื้อหา สรุปในแต่ละเนื้อหา และสรุปภาพรวม จัดทำแบบฝึกหัด แบบทดสอบก่อนเรียน-หลังเรียน นำมาหาประสิทธิภาพของเอกสารประกอบการสอน E1 4 หน่วยการเรียนรู้ นำเอกสารให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ด้านเนื้อหา 1 คน ด้านเอกสารประกอบการสอน จำนวน 1 คน ด้านหลักสูตร จำนวน 1 คน พิจารณาตรวจสอบความสอดคล้องโดยนำมาพัฒนาและนำไปใช้กับกลุ่มทดลอง

2. แผนการจัดการเรียนการสอน ศึกษาและบูรณาการแนวคิดทฤษฎี การเรียนรู้เพื่อการอยู่ร่วมกัน การเรียนรู้ตลอดชีวิต พหุวัฒนธรรม ความหลากหลายทางวัฒนธรรม กระจำจกานิยม โยนิโสมนสิการ ดร.อาจอง ชุมสาย ณ อยุธยา ทฤษฎีการเรียนรู้ ใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบอภิปราย ใช้แผนการสอนจำนวน 5 แผน กำหนดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทั้งหมด 45 ชั่วโมง นำแผนการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา จำนวน 2 คน ด้านหลักสูตรจำนวน 1 คน ปรับปรุง พัฒนาและแก้ไขแผนการจัดการเรียนรู้ตามคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำไปจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

3. แบบทดสอบทางการเรียน ศึกษาคำอธิบาย วัตถุประสงค์รายวิชา ศึกษารายวิชา และวางแผนทุกหน่วยการเรียนรู้ ทำการวิเคราะห์วัตถุประสงค์รายวิชา เนื้อหาสาระที่กำหนดไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้ เป็นแนวทางร่างแบบทดสอบ โดยมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 4 ด้าน การอยู่ร่วมกันในสังคม ดำเนินการออกแบบทดสอบ ตั้งคำถามเชื่อมโยงเนื้อหา และสถานการณ์จริง จำนวน 48 ข้อโดยตัวเฉลี่ยเนื้อหาเท่าๆกัน ชนิด 4 ตัวเลือก นำแบบทดสอบให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ตรวจสอบด้านเนื้อหา 1 คน ด้านวิจัย 1 คน ด้านวัดและประเมินผล 1 คน ตรวจสอบหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ไม่มีข้อสอบที่ค่าคะแนนน้อยกว่า 0.65 แต่มีการตัดออกบางข้อเนื่องจากพบว่ามีความกำกวม 0.75-1.00 นำมาปรับปรุง จำนวน 40 ข้อ ซึ่งข้อสอบมีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาที่มีค่าดัชนีที่กำหนด นำแบบทดสอบที่ได้รับการตรวจสอบมาปรับปรุงเรียบร้อยแล้ว ไปทดลองใช้กับนักศึกษาที่เคยเรียนรายวิชา ซึ่งเป็นนักศึกษารุ่นพี่ จำนวน 30 คน นำผลมาวิเคราะห์ข้อสอบรายข้อโดยเลือกตามหลักเกณฑ์ข้อสอบที่มีความยากง่าย (P) ระหว่าง 0.20-0.80 และมีค่าอำนาจจำแนก (r) ระหว่าง 0.20-1.00 ใช้เป็นแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (E1) ของแต่ละหน่วย นำแบบทดสอบที่มีคุณภาพรายข้อ มาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นในภาพรวม หาค่า KR 20 โดยข้อสอบมีความเชื่อมั่นในภาพรวม 0.48 นำแบบทดสอบที่หาความเชื่อมั่นแล้วตัดให้เหลือ จำนวน 40 ข้อ โดยตัดข้อที่มีเนื้อหาใกล้เคียงกันออกไป โดยเฉลี่ยเนื้อหากระจายตามหน่วย ไปวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 30 คน

4. แบบวัดความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการจัดการเรียนรู้กำหนดจุดประสงค์สร้างแบบวัดความพึงพอใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้ จำนวน 20 ข้อ โดยใช้แบบมาตราประมาณค่า 5 อันดับ (Rating Scale) ตามแบบลิเกิร์ต การแปลความหมายความพึงพอใจ 5 ระดับ ตรวจสอบความเหมาะสมโดยนำแบบประเมินที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ด้านเนื้อหา 1 คน ด้านวิจัย 1 คน ด้านวัดผล 1 คน ตรวจสอบความถูกต้องความครอบคลุม

2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล คือ ผู้วิจัยดำเนินการจัดการเรียนรู้โดยใช้เอกสารประกอบการสอนสำหรับนักศึกษาพยาบาลจำนวน 85 คน ใช้เวลาในการสอน 40 ชั่วโมง การเก็บและรวบรวมข้อมูลประสิทธิภาพเอกสารประกอบการสอน E1/E2 ตามเกณฑ์ 80/80 ซึ่งแจ้งวัตถุประสงค์ เก็บข้อมูลหลังเลิกเรียนแต่ละบทการเรียนทั้ง 5 บท จำนวน บทละ 10 คะแนน รวม

50 คะแนน เก็บและรวบรวมข้อมูลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งแจ้งวัตถุประสงค์ เก็บข้อมูลจากการสอบก่อนเรียน จำนวน 40 คะแนน และจากการทดสอบหลังเรียน จำนวน 40 คะแนน การเก็บรวบรวมข้อมูลความพึงพอใจ ซึ่งแจ้งวัตถุประสงค์ เก็บข้อมูลหลังจากการจัดการเรียนการสอนเสร็จสิ้น

2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์ประสิทธิภาพของชุดหน่วยการจัดการเรียนรู้เพื่อการอยู่ร่วมกัน ตามเกณฑ์ 80/80 จากสูตร E1/E2 การสอบถามความคิดเห็นนักศึกษาที่มีต่อรูปแบบ การทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ การสอบถามความคิดเห็นความพึงพอใจ ประเมินความเหมาะสมและความสอดคล้องของรูปแบบการเรียนการสอน โดยวิเคราะห์หาค่าดัชนี ความสอดคล้อง (Index of Consistency: IOC) ประเมินแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยวิเคราะห์หาความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนก และหาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้สูตร KR-20 ของ Kuder Richardson และวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ในการเรียน วิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (X) หาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และความคิดเห็นต่อการเรียนตามรูปแบบฯ โดยวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (X) หาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ตอนที่ 3 การศึกษาผลการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อการอยู่ร่วมกันสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง สำหรับขั้นตอนการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อการอยู่ร่วมกัน 1.1 ประชากร คือ นักศึกษาของมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ 1.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาคณะพยาบาลศาสตร์ ชั้นปีที่ 1 จำนวน 85 คน ลงทะเบียนเรียนรายวิชาศึกษาทั่วไป วิชาพฤติกรรมสุขภาพกับความหลากหลายทางวัฒนธรรม ภาคฤดูร้อน ปีการศึกษา 2559 โดยสุ่มแบบเจาะจง

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ 2.1 แบบสอบถามความคิดเห็นนักศึกษาที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อการอยู่ร่วมกัน 2.2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ เพื่อวัดความรู้ความเข้าใจของนักศึกษาเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจการจัดการเรียนรู้เพื่อการอยู่ร่วมกัน 2.3 แบบสอบถามความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อชุดหน่วยการจัดการเรียนรู้เพื่อการอยู่ร่วมกัน 3. การเก็บรวบรวมข้อมูล มีขั้นตอนดังนี้ 3.1 ขั้นตอนการทดลองใช้รูปแบบ ผู้วิจัยนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อการอยู่ร่วมกัน และเอกสารประกอบชุดหน่วยการจัดการเรียนรู้เพื่อการอยู่ร่วมกัน โดยให้กลุ่มตัวอย่างศึกษาเอกสารประกอบชุดหน่วยการจัดการเรียนรู้เพื่อการอยู่ร่วมกัน เป็นระยะเวลา 8 สัปดาห์ 3.2 ขั้นตอนการศึกษาผลการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อการอยู่ร่วมกัน โดยมีขั้นตอนดังนี้ 1) ผู้วิจัยอธิบายเพิ่มเติมรายละเอียดของรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อการอยู่ร่วมกันให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นถึงความเหมาะสมของรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อการอยู่ร่วมกัน 2) ผู้วิจัยให้นักกลุ่มตัวอย่างแสดงความคิดเห็นในแบบสอบถามเกี่ยวกับความเหมาะสมของการเสนอเนื้อหาในแต่ละหน่วยแต่ละตอนของชุดการจัดการเรียนรู้เพื่อการอยู่ร่วมกัน 4. การวิเคราะห์ข้อมูล 4.1 ศึกษาความคิดเห็นจากนักศึกษาที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อการอยู่ร่วมกัน วิเคราะห์ความคิดเห็นโดยใช้ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 4.2 ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ก่อนและหลังการเรียน โดยทดสอบค่าที และ 4.3 ศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีความเหมาะสมของเนื้อหาสาระในชุดการจัดการเรียนรู้เพื่อการอยู่ร่วมกัน วิเคราะห์ความคิดเห็นโดยใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาคุณลักษณะรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อการอยู่ร่วมกันสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์

การศึกษาค้นคว้าความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับคุณลักษณะรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อการอยู่ร่วมกัน จำนวน 3 รอบ โดยใช้เทคนิคเดลฟาย ผลการศึกษพบว่า กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันที่สามารถนำไปพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อการอยู่ร่วมกัน ดังนี้ คุณลักษณะการเรียนรู้ที่จะอยู่ร่วมกัน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านสันติภาพ ด้านสิทธิมนุษยชน ด้านประชาธิปไตย ด้านการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยมีรายละเอียดดังนี้ คุณลักษณะ ด้านสันติภาพ ประกอบด้วย ความรัก,

ความเห็นอกเห็นใจ, ความประสานกลมกลืน, ความอดทนใจกว้างให้อภัย, ความเอาใจใส่และแบ่งปันร่วมกัน, การพึ่งพาอาศัยกัน, การเข้าใจ, ความรู้สึกหรือรู้สึก ร่วม, ความมีจิตใจสูง, ความกตัญญู คุณลักษณะด้านสิทธิมนุษยชน ประกอบด้วย ความจริง, ความเสมอภาคและความยุติธรรม, การเคารพต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์, การเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันและยึดถือหลักคุณธรรม, การรับผิดชอบในสิ่งที่ทำและสามารถอธิบายและตรวจสอบได้, ความซื่อสัตย์, การยอมรับ, ความซาบซึ้งและชื่นชมในความหลากหลายหรือความแตกต่าง, เสรีภาพและความรับผิดชอบ, การร่วมมือกัน คุณลักษณะด้านประชาธิปไตย ประกอบด้วย การเคารพกฎระเบียบและกฎหมาย, เสรีภาพและความรับผิดชอบ, ความเสมอภาค, การมีวินัยในตนเอง, ความเป็นพลเมืองที่รับผิดชอบและกระตือรือร้น, การเปิดกว้าง เปิดเผยตรงไปตรงมา, การคิดเชิงวิจารณ์, ความมั่นคงเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน คุณลักษณะด้านการพัฒนาที่ยั่งยืน ประกอบด้วย ความมีประสิทธิภาพ, ความอุตสาหกรรมหมั่นเพียร, การคำนึงถึงอนาคต, การเป็นห่วงเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม, ความเอาใจใส่พิทักษ์ทรัพยากร, ความสามารถในการสร้างสรรค์, ความประหยัด, ความเรียบง่าย, การให้ความสำคัญต่อนิเวศวิทยาของแต่ละบุคคล

ตอนที่ 2 ผลการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อการอยู่ร่วมกันสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏวราชนครินทร์ โดยแยกผลการพัฒนา ดังนี้

1. รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อการอยู่ร่วมกัน ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ดังนี้ 1. แนวคิดพื้นฐาน/เป้าหมาย ตามคุณลักษณะการเรียนรู้ที่จะอยู่ร่วมกัน 4 ด้าน ได้แก่ 1) คุณลักษณะด้านสันติภาพ 2) คุณลักษณะด้านสิทธิมนุษยชน 3) คุณลักษณะด้านประชาธิปไตย 4) คุณลักษณะด้านการพัฒนาที่ยั่งยืน 2. หลักการ/วัตถุประสงค์/แนวทางการจัดการเรียนรู้ ของรูปแบบ การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเพื่อพัฒนาคุณลักษณะการเรียนรู้ที่จะอยู่ร่วมกัน แนวทางการจัดกิจกรรม การจัดโครงการ การจัดกิจกรรม การจัดแหล่งเรียนรู้ ประกอบด้วย 1) การบูรณาการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาศึกษาทั่วไป วิชาเลือก วิชาชีพ ทั้งรายวิชา และบางหน่วยการเรียนรู้ 2) บูรณาการผ่านกิจกรรมพัฒนานักศึกษา กิจกรรมหลักและกิจกรรมเสริมหลักสูตรของคณะมหาวิทยาลัย 3) บูรณาการแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับรายวิชา 4) กระบวนการเรียนรู้จากกระบวนการวิจัย การเรียนการสอนที่เน้นการบูรณาการ กระบวนการคิด กระบวนการสอนค่านิยมและจริยธรรม กระบวนการสร้างค่านิยม สร้างความตระหนัก สร้างเจตคติ 3. จัดทำเอกสารประกอบการเรียนการสอน จัดทำหน่วยการเรียนรู้ การบูรณาการแนวคิดทฤษฎี คุณลักษณะการเรียนรู้ที่จะอยู่ร่วมกัน และการจัดทำเอกสาร สื่อ นวัตกรรมและแหล่งเรียนรู้ ประกอบการจัดการเรียนการสอนการเรียนรู้ที่จะอยู่ร่วมกัน โดยนำคุณลักษณะการเรียนรู้ที่จะอยู่ร่วมกัน หลัก 4 ด้าน และรายละเอียดค่านิยมที่ต้องการให้เกิด นำมาออกแบบการจัดทำแผนการเรียนรู้ เอกสารประกอบการเรียนการสอน เอกสารประกอบการเรียนรู้ ลักษณะกิจกรรม/โครงการ แหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสม 4. กระบวนการเรียนรู้/การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ ของรูปแบบ ประกอบด้วย ขั้นนำ ขั้นสอน/ประกอบกิจกรรม ขั้นสรุป การจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนและการเรียนรู้ ตามรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่เน้นการพัฒนาด้านจิตพิสัย ช่วยพัฒนาผู้เรียนให้เกิดความรู้สึก เจตคติ ค่านิยม คุณธรรม และจริยธรรมที่พึงประสงค์ โดยกระบวนการสร้างค่านิยม แนวคิดกระจำจกค่านิยม โดย กระบวนการทำความเข้าใจในค่านิยม ประกอบด้วย 7 ขั้นตอน ดังนี้ 1) เลือกอย่างเสรี 2) เลือกจากหลายๆ ตัวเลือก 3) เลือกโดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดขึ้น การเห็นคุณค่า 4) พอใจ ภูมิใจชื่นชมยินดี 5) ยึดมั่นสิ่งที่ตนเลือกอย่างเปิดเผย การปฏิบัติ 6) ลงมือปฏิบัติตามสิ่งที่เลือกไว้ 7) ปฏิบัติสิ่งนั้นอย่างสม่ำเสมอ ขั้นตอนของกระบวนการ 4 ขั้นตอน 1) ทำความเข้าใจ 2) แสดงความสัมพันธ์ 3) กำหนดคุณค่า 4) แสดงออก 5. การวัดและการประเมินผล แบ่งออกเป็น 3 ด้าน ด้านความรู้ความเข้าใจ ด้านทักษะ/กระบวนการ และด้านคุณลักษณะการเรียนรู้เพื่อการอยู่ร่วมกัน ตามกรอบคุณลักษณะ 4 ด้าน กรอบกลุ่มพฤติกรรม 3 ด้าน

ผลการประเมินรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อการอยู่ร่วมกันสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏวราชนครินทร์ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน มีความเห็นคุณภาพรูปแบบว่าอยู่ในระดับมาก

2. ผลการผลิตเอกสารประกอบการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อการอยู่ร่วมกันสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัย

นราธิวาสราชชนครินทร์ ชุดการจัดการเรียนรู้เพื่อการอยู่ร่วมกัน 1) ผลการทดสอบประสิทธิภาพรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อการอยู่ร่วมกันทั้ง 4 หน่วยการเรียนรู้มีประสิทธิภาพที่กำหนดไว้คือ 80/80 2) ชุดเอกสารการจัดการเรียนรู้เพื่อการอยู่ร่วมกันประกอบด้วย ประมวลสาระชุดการจัดการเรียนรู้ แนวการจัดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ และสื่อวัตกรรมการจัดการเรียนการสอน

ประมวลสาระชุดการจัดการเรียนรู้ จำนวน 4 หน่วย 4 คุณลักษณะ/ค่านิยมหลัก และ 36 ค่านิยมที่สนับสนุนของการเรียนรู้ที่จะอยู่ร่วมกัน ซึ่งได้แก่ หน่วยที่ 1 ค่านิยมหลักสันติภาพ ค่านิยมที่สนับสนุน 9 ประเด็น หน่วยที่ 2 ค่านิยมด้านสิทธิมนุษยชน ค่านิยมที่สนับสนุน 10 ประเด็น หน่วยที่ 3 ค่านิยมด้านประชาธิปไตย ค่านิยมที่สนับสนุนการเรียน 8 ประเด็น หน่วยที่ 4 ค่านิยมการพัฒนาที่ยั่งยืน ค่านิยมที่สนับสนุน 9 ประเด็น

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อการอยู่ร่วมกันสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยนราธิวาสราชชนครินทร์

วิเคราะห์ใน 3 เรื่องได้แก่ 1. ความคิดเห็นที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อการอยู่ร่วมกัน ซึ่งประกอบด้วย 5 องค์ประกอบนั้นโดยภาพรวมอยู่ในระดับความเหมาะสมมาก 2. ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของเอกสารประกอบการสอนการจัดการเรียนรู้เพื่อการอยู่ร่วมกัน มีค่าเท่ากับ 91.37/91.25 มากกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 80/80 จากสูตร $E1/E2$ 3. ผลการวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้เอกสารประกอบการสอนและการวางแผนก่อนและหลังเรียน หลังเรียน มีค่ามากกว่า ก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญสถิติ เท่ากับ 0.01 4. ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักศึกษาหลังเรียน มีความพึงพอใจในภาพรวมเท่ากับ 4.75 คะแนนระดับมาก โดยนักศึกษามีความพึงพอใจมากที่สุดเรื่อง กิจกรรมการเรียนการสอน เอกสารประกอบการสอน การสอนต่อเนื่องอย่างมีลำดับขั้นตอนตามลำดับ

อภิปรายผล

ข้อค้นพบจากการวิจัยเรื่องการพัฒนา รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อการอยู่ร่วมกันสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยนราธิวาสราชชนครินทร์ สามารถอภิปรายได้ดังนี้

1. คุณลักษณะการจัดการเรียนรู้เพื่อการอยู่ร่วมกันสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยนราธิวาสราชชนครินทร์ ประกอบด้วย 4 คุณลักษณะ/ค่านิยมหลัก ประกอบด้วย 1) คุณลักษณะด้านสันติภาพ 2) คุณลักษณะด้านสิทธิมนุษยชน 3) คุณลักษณะด้านประชาธิปไตย 4) คุณลักษณะด้านการพัฒนาที่ยั่งยืน และ 36 ค่านิยมที่สนับสนุนของการเรียนรู้ที่จะอยู่ร่วมกัน สอดคล้องกับกรอบแนวคิดการจัดการเรียนรู้เพื่อการอยู่ร่วมกัน (Learning to Live Together) ที่มีเป้าหมายเพื่อเตรียมทุกคนให้มีความทักษะที่จำเป็นสำหรับอนาคตเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน (UNESCO, 1998) เช่นเดียวกับทักษะการจัดการเรียนรู้เพื่อการอยู่ร่วมกัน (Learning to Live Together) จำเป็นต้องพัฒนาทักษะ 3 ด้าน ประกอบด้วย ด้านสันติภาพ ด้านสิทธิมนุษยชน ด้านประชาธิปไตย ที่จะนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน เช่นเดียวกับแนวทางการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ดังแนวทางการปฏิรูปการศึกษา ตามแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560 - 2564 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560)

2. รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อการอยู่ร่วมกันสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยนราธิวาสราชชนครินทร์ ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) แนวคิดพื้นฐาน/เป้าหมาย 2) หลักการ/วัตถุประสงค์/แนวทางการจัดการเรียนการสอนของรูปแบบ ตามกรอบการเรียนรู้เพื่อการอยู่ร่วมกัน ประกอบด้วย สันติภาพ สิทธิมนุษยชน ประชาธิปไตย การพัฒนาที่ยั่งยืน 3) เอกสารประกอบการสอน 4) กระบวนการจัดการเรียนการสอน 5) การวัดและประเมินผล โดยรูปแบบมีลักษณะที่เน้นการบูรณาการ มุ่งให้ผู้เรียนเกิดการบูรณาการทั้งด้านเนื้อหาสาระ วิธีการและรูปแบบ เน้นการเกิดคุณลักษณะ ค่านิยม จากการพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน เห็นว่ารูปแบบประเมินมีความถูกต้องครอบคลุมมีการกำหนดวัตถุประสงค์ กำหนดองค์ประกอบตัวบ่งชี้ของรูปแบบ ระบุผู้ประเมิน วิธีการประเมิน การวิเคราะห์ข้อมูล เกณฑ์การประเมินและบอกการประเมิน

ไว้ชัดเจน ตรวจสอบรูปแบบมีความถูกต้อง มีความเหมาะสม มีประโยชน์ และมีความเป็นไปได้ โดยภาพรวมมีความเห็นว่รูปแบบมีคุณภาพอยู่ในระดับมีความเหมาะสมมากทั้งนี้รูปแบบได้ผสมผสานบูรณาการแนวคิดทฤษฎีแนวคิดการเรียนรู้เพื่อการอยู่ร่วมกัน แนวคิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต แนวคิดพหุวัฒนธรรม แนวคิดความหลากหลายทางวัฒนธรรม แนวคิดกระจายค่านิยม แนวคิดโยนีโสมนสิการ แนวคิดของ ดร.อาจอง ชุมสาย ณ อยุธยา แนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้ มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดสันติภาพ ซึ่งมุ่งเน้นให้สอดคล้องกับการนำไปใช้บริบทจังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีความอ่อนไหว องค์ประกอบสำคัญดังกล่าวสร้างจากผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญทั้งภายในภายนอกที่มีทัศนคติ ความรู้ มีทักษะด้านสันติศึกษา สอดคล้องกับแนวคิดของ Eisner (1976) ที่ว่าผู้เชี่ยวชาญสามารถวิเคราะห์และวิจารณ์อย่างลึกซึ้ง เพื่อให้ได้รูปแบบที่มีคุณภาพเหมาะสมกับสิ่งที่ต้องการประเมิน โดยประเมินตามแนวคิดของ Stufflebeam (2001) ที่ได้นำเสนอแนวคิดหลักการประเมินเพื่อเป็นบรรทัดฐานการประเมิน 4 ด้าน ผลการประเมินคุณภาพรูปแบบ พบว่ารูปแบบที่พัฒนาขึ้น มีความถูกต้อง มีความเหมาะสม มีประโยชน์ และมีความเป็นไปได้ในระดับมาก เช่นเดียวกับงานวิจัยของ Onthanee, et al. (2009) การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเป็นผู้นำความสละสลวยในการเรียนรู้โดยอิงแนวคิดการจัดการความรู้สำหรับนักศึกษา ผลการทดลองการใช้รูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น พบว่า นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเป็นผู้นำความสละสลวยในการเรียนรู้หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 พบว่า ผู้เรียนให้ความสนใจและร่วมมือปฏิบัติกิจกรรมตามรูปแบบการเรียนการสอนเป็นอย่างดี การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลายทำให้ผู้เรียนเกิดการตื่นตัวในการเรียนอยู่ตลอดเวลาและนักศึกษามีความพึงพอใจต่อการจัดการสอนตามรูปแบบการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเป็นผู้นำความสละสลวยในการเรียนรู้โดยอิงตามแนวคิดการจัดการความรู้สำหรับนักศึกษาอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับแนวคิดของ Joyce and Weil (1996) ได้อธิบายองค์ประกอบของรูปแบบการเรียนการสอนไว้ 4 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) เป้าหมายของรูปแบบการจัดการเรียนการสอนซึ่งอธิบายถึงสิ่งที่มุ่งพัฒนาหรือคุณลักษณะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน 2) หลักการหรือแนวคิดที่เป็นพื้นฐานของรูปแบบ 3) รายละเอียดเกี่ยวกับขั้นตอนการเรียนการสอนหรือการดำเนินการสอน 4) การประเมินผลที่จะชี้ให้เห็นถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการใช้รูปแบบการเรียนการสอน สอดคล้องกับแนวคิดของ จลอง ชาตฐประชีวิน (2552) ศึกษาการพัฒนากลยุทธ์การส่งเสริมการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างคุณธรรมที่พึงประสงค์ของนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา พบว่าการกำหนดนโยบายและมาตรการ การจัดทำนโยบายและมาตรฐาน เป็นสิ่งสำคัญ ในการสร้างคุณธรรมที่พึงประสงค์ ตามองค์ประกอบที่1) แนวคิดพื้นฐาน/เป้าหมาย และองค์ประกอบที่ 2) หลักการ/วัตถุประสงค์/แนวทางจัดการเรียนการสอนของรูปแบบ และการจัดการเรียนการสอนกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการซึ่งเป็นรูปแบบการสอนที่มุ่งช่วยให้ผู้เรียนเกิดการบูรณาการทั้งด้านเนื้อหาสาระ ตามแนวคิดพหุวัฒนธรรมศึกษา วิธีการและรูปแบบการสอนของศิคาณ แคมมณี (2556) ได้แบ่งกลุ่มรูปแบบการสอน เน้นการพัฒนา 5 ด้าน ประกอบด้วยด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย ทักษะพิสัย ทักษะกระบวนการและการบูรณาการ

เอกสารประกอบการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อการอยู่ร่วมกันสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์
ชุดการจัดการเรียนรู้เพื่อการอยู่ร่วมกัน 1) ผลการทดสอบประสิทธิภาพรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อการอยู่ร่วมกัน ทั้ง 4 หน่วยการเรียนรู้ มีประสิทธิภาพมีค่าเท่ากับ 91.37/91.25 ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้คือ 80/80 2) ชุดเอกสารการจัดการเรียนรู้เพื่อการอยู่ร่วมกัน ประกอบด้วย ประมวลสาระชุดการจัดการเรียนรู้ แนวการจัดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ และสื่อวัตกรรมการจัดการเรียนการสอน โดยเอกสารประกอบรูปแบบมุ่งเน้นการนำไปใช้ในพื้นที่ยังจังหวัดชายแดนภาคใต้ มุ่งเน้นการเสริมสร้างทักษะด้านสันติศึกษาตามบริบทจริง ทั้งมุ่งสร้างเสริมสันติภาพโดยใช้ ประสบการณ์การเรียนรู้จริง นำความรู้ไปใช้ในแหล่งเรียนรู้จริง โดยบูรณาการแนวคิดการกระจายค่านิยม แนวคิดโยนีโสมนสิการ แนวคิดของ ดร.อาจอง ชุมสาย ณ อยุธยา ตามแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้ สอดคล้องกับแนวคิดของนาคยา ปิลันธนาพันธ์ (2528) พบว่า การใช้แนวคิดการกระจายค่านิยมผ่านกิจกรรมการ

ฝึกปฏิบัติซ้ำ ๆ เน้นที่วิธีการมุ่งพัฒนาทักษะและสร้างค่านิยมของตนเอง ส่งผลให้ผู้เรียนมีความกระจำจกค่านิยม เช่นเดียวกับการศึกษาขององค์มา ราชวรมเดิมสุธาสนี บุญญาพิทักษ์ และเมธี ดิสวส์ดี. (2559) พบประสิทธิภาพรูปแบบการจัดการเรียนรูเพื่อการอยู่ร่วมกันสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-5 มีค่าเท่ากับ 85.56-83.02 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 75/75 มีขั้นตอนการเรียนรู้พัฒนาผู้เรียนและพบว่านวัตกรรมรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อการอยู่ร่วมกันสามารถพัฒนาทักษะและนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนรายวิชาอื่นๆ ได้ เช่นเดียวกับ การศึกษาของ รุ่งนา ตั้งจิตเรเจริญกุลและคณะ (2560) ศึกษาแนวทางการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมที่พึงประสงค์ของนักศึกษาระดับอุดมศึกษาไทย พบว่าจะต้องนำคุณธรรมจริยธรรมที่พึงประสงค์มาวางนโยบาย ด้วยการปรับเพิ่มการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมที่พึงประสงค์ผ่านสถาบันการศึกษา และปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณธรรมจริยธรรมที่พึงประสงค์ของนักศึกษาระดับอุดมศึกษาของไทย คือ การเข้าร่วม กิจกรรมเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมผ่านสถาบันการศึกษา เช่นเดียวกับ Tri Suminar, Titi Prihatin, and Muhammad Ibban Syarif, (2016). ศึกษาแบบการพัฒนาความรู้เกี่ยวกับการศึกษาทักษะชีวิต พบว่าหลักสูตรเกี่ยวกับทักษะชีวิตมีจำกัด การวางแผนและกระบวนการเรียนรู้ไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร ควรจัดหลักสูตรทักษะชีวิตให้หลากหลายสอดคล้องตามความต้องการของสังคมซึ่งสร้างขึ้นจากสัเสถหลักของการเรียนรู้ตามแนวคิดทฤษฎี ธีวธีการใชชีวิต ธีวธีการใชชีวิตอยู่ร่วมกัน โดยรูปแบบการเรียนรู้สร้างจากองค์ประกอบสำคัญของการอยู่ร่วมกันในสังคม เรียนรู้ทั้งทฤษฎี ปฏิบัติเพื่อให้เกิดความตระหนักเกิดค่านิยมที่พึงประสงค์ เช่นเดียวกับรูปแบบจัดการเรียนรู้เพื่อการอยู่ร่วมกันสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ เป็นการดำเนินการจัดการเรียนการสอนตามองค์ประกอบผ่านระบบการเรียนการสอนรายวิชาศึกษาทั่วไปโดยประกอบด้วยรูปแบบกิจกรรมที่หลากหลายเน้นการบูรณาการเรียนรู กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลายเน้นการสอนกระจำจกค่านิยมจึงส่งผลต่อการพัฒนาคุณลักษณะการอยู่ร่วมกัน

3. การใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อการอยู่ร่วมกันสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ พบว่าความคิดเห็นที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อการอยู่ร่วมกัน ซึ่งประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ นั้นโดยภาพรวมอยู่ในระดับความเหมาะสมมาก เมื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการจัดการเรียนการสอนชุดการจัดการเรียนรู้เพื่อการอยู่ร่วมกัน ในชั้นเรียนหลังการจัดการเรียนการสอนสูงกว่าก่อนการจัดการเรียนการสอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน ทั้ง 4 หน่วย โดยภาพรวมอยู่ในระดับความเหมาะสมมากที่สุด เนื่องจากรูปแบบเดิมใช้สถานการณ์จำลอง กรณีศึกษา แตกต่างจากบริบทพื้นที่ รูปแบบที่พัฒนาขึ้นใช้แนวคิด แนวคิดกระจำจกค่านิยม แนวคิดโยนิโสมนสิการ แนวคิดของ ดร.อาจอง ชุมสาย ณ อยุธยา แนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้ เพื่อมุ่งเน้นส่งเสริมพัฒนาคุณลักษณะการอยู่ร่วมกันในสังคม 4 ด้านสอดคล้องกับการศึกษาของ รุ่งนา ตั้งจิตเรเจริญกุล, วิชดา กิจธรรม, สุธีพร อนุศาสนนันท์, พิกุล เอกวางกูร และ จันทรเพ็ญ ตั้งจิตเรเจริญกุล. (2560). ศึกษาแนวทางการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมที่พึงประสงค์ของนักศึกษาระดับอุดมศึกษาไทย พบว่า การเข้าร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดซึ่งผู้บริหารควรส่งเสริมการเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมที่พึงประสงค์ของนักศึกษา

สรุป

ข้อค้นพบจากการวิจัยเรื่องการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อการอยู่ร่วมกันสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ สามารถอภิปรายได้ดังนี้

1. คุณลักษณะการจัดการเรียนรู้เพื่อการอยู่ร่วมกันสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ ประกอบด้วย 4 คุณลักษณะ/ค่านิยมหลัก ประกอบด้วย 1) คุณลักษณะด้านสันติภาพ 2) คุณลักษณะด้านสิทธิมนุษยชน 3) คุณลักษณะด้านประชาธิปไตย 4) คุณลักษณะด้านการพัฒนาที่ยั่งยืน 36 ค่านิยมที่สนับสนุนของการเรียนรู้ที่จะอยู่ร่วมกัน

2. รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อการอยู่ร่วมกันสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏวราชนครินทร์ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) แนวคิดพื้นฐาน/เป้าหมาย 2) หลักการ/วัตถุประสงค์/แนวทางการเรียนการสอนของรูปแบบ ตามกรอบการเรียนรู้เพื่อการอยู่ร่วมกัน ประกอบด้วย สันติภาพ สิทธิมนุษยชน ประชาธิปไตยการพัฒนาที่ยั่งยืน 3) เอกสารประกอบการสอน 4) กระบวนการจัดการเรียนการสอน 5) การวัดและประเมินผล โดยรูปแบบมีลักษณะที่เน้นการบูรณาการ มุ่งให้ผู้เรียนเกิดการบูรณาการทั้งด้านเนื้อหาสาระ วิธีการและรูปแบบ เน้นการเกิดคุณลักษณะ ค่านิยม โดยภาพรวมมีความเห็นว่ารูปแบบมีคุณภาพอยู่ในระดับมีความเหมาะสมมาก

เอกสารประกอบการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อการอยู่ร่วมกันสำหรับนักศึกษาวิทยาลัยราชภัฏวราชนครินทร์ ชุดการจัดการเรียนรู้เพื่อการอยู่ร่วมกัน 1) ผลการทดสอบประสิทธิภาพรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อการอยู่ร่วมกัน ทั้ง 4 หน่วยการเรียนรู้ มีประสิทธิภาพที่กำหนดไว้คือ 80/80

3. การใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อการอยู่ร่วมกันสำหรับนักศึกษาวิทยาลัยราชภัฏวราชนครินทร์ พบว่าความคิดเห็นที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อการอยู่ร่วมกัน ซึ่งประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ นั้นโดยภาพรวม อยู่ในระดับความเหมาะสมมาก ผลสัมฤทธิ์ในการจัดการเรียนการสอนหลังการจัดการเรียนการสอนสูงกว่าก่อนการจัดการเรียนการสอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน ทั้ง 4 หน่วย อยู่ในระดับมาก โดยที่นักศึกษามีความพึงพอใจมากที่สุดเรื่อง กิจกรรมการเรียนการสอน เอกสารประกอบการสอน การสอนต่อเนื่องอย่างมีลำดับขั้นตอนตามลำดับ โดยรวมพบว่ารูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นสามารถพัฒนาคุณลักษณะจัดการเรียนรู้เพื่อการอยู่ร่วมกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

มหาวิทยาลัยราชภัฏวราชนครินทร์ควรกำหนดนโยบายโดยนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อการอยู่ร่วมกันสำหรับนักศึกษาวิทยาลัยราชภัฏวราชนครินทร์ไปประยุกต์ใช้ โดยกำหนดในหลักสูตร

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

มหาวิทยาลัยราชภัฏวราชนครินทร์ ควรพัฒนาคุณลักษณะการจัดการเรียนรู้เพื่อการอยู่ร่วมกันของนักศึกษา ด้านประชาธิปไตยเป็นลำดับแรก ด้านการพัฒนาที่ยั่งยืน ด้านสันติภาพ ด้านสิทธิมนุษยชน ตามลำดับ

รายการอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2561). บทวิเคราะห์แนวทางการจัดทำข้อเสนอทิศทางการเรียนรู้ สำหรับเยาวชนในยุคปัจจุบัน.

กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). แผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564).

สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงศึกษาธิการ. www.bps.sueksa.go.th.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). แผนยุทธศาสตร์การศึกษาเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ 20 ปี พ.ศ. 2560-2579. กรุงเทพฯ: ศูนย์ประสานงานและบริหารการศึกษาจังหวัดชายแดนภาคใต้.

ฉลอง ชาติรัฐประเสริฐ. (2552). การพัฒนากลยุทธ์การส่งเสริมการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างคุณธรรมที่พึงประสงค์ของนิสิตนักศึกษา ในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยนครสวรรค์.

ทิดนา แชมมณี. (2556). *ศาสตร์การสอนองค์ความรู้เพื่อการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ*. (พิมพ์ครั้งที่ 15).

กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

นาคยา บิลันชนานนท์. (2528). เอกสารการสอนชุดวิชาจริยศึกษา หน่วยที่ 6 - 10. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

พินสุตา สิริขันธ์ศรี, (2552) รายงานการวิจัยเรื่องภาพการศึกษาไทยในอนาคต 10-20 ปี. กรุงเทพฯ: สำนักงาน

เลขาธิการสภาการศึกษา.

พระธรรมปิฎก. (2546). *วิธีคิดตามหลักพุทธธรรม*. (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: สยาม.

รุ่งนภา ตั้งจิตระเจริญกุล, วิชุดา กิจธรรม, สุริพร อนุศาสนนันท์, พิกุล เอกวางกูร และ จันทร์เพ็ญ ตั้งจิตระเจริญกุล.

(2560). การศึกษาแนวทางการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมที่พึงประสงค์ของนักศึกษาระดับอุดมศึกษาไทย. *วารสารพฤติกรรมศาสตร์*, 23(1), 147-168.

สิริวรรณ ศรีพล. (2552). *การจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม*. นนทบุรี:

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

สุริยา เหมตะคิลปะ. (2551). *การพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ สำหรับการพัฒนาที่ยั่งยืน* สืบค้นเมื่อวันที่ 25 เมษายน

2560 จาก http://www.edu.tsu.ac.th/major/old_eva/journal/suriya2.pdf.

เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์. (2552). *สภาพการจัดการศึกษาในจังหวัดชายแดนใต้*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด

วี.ที.ซี. คอมมิวนิเคชั่น.

สำนักงานสภาพัฒนาการศึษา. (2560). *นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยคามมั่นคงแห่งชาติ* (พ.ศ. 2560-2564).

กรุงเทพฯ: สำนักนายกรัฐมนตรี.

อาจอง ชุมสาย ณ อยุธยา. (2550). *รูปแบบการเรียนการสอนแบบบูรณาการคุณค่าความเป็นมนุษย์*. กรุงเทพฯ:

วี.ที.ซี. คอมมิวนิเคชั่น.

อังคณา ราชวรเดิม, สุชาติ นุญญาพิทักษ์, เมธี ดิสวัสดิ์. (2559) *การพัฒนาแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อการอยู่ร่วมกัน*

สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-5. ในการประชุมมหาดใหญ่วิชาการระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 7 (น. 238-248). หาดใหญ่: มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.

Eisner, E. (1976). Education Connoisseurship and Criticism : Their From and Functions in Educational Evaluation. *Journal of Aesthetic Education*, 10, 150-151.

Joyce, B., & Weils, M. (1996). *Models of Teaching*. (3rd ed.). Boston: Allyn & Bacon.

Onthanee, A., Kaewurai, W., Wattanathorn A., and Phachanban, P. (2009). The development of the instructional model to enhance learning facilitator s competence based on knowledge management approach for teacher students. *Journal of Education Naresuan University*, 11(special), 33-52. (in Thai).

Raths, Louis. ; et al. (1966). *Values and Teaching*. Columbus : Charles B. Merrill.

Stufflebeam, D. L. (Ed.) (2001). *Evaluation models (New Directions for Evaluation, No.89)*. San Francisco, CA: Jossey-Bass.

Suminar, T., Prihatin, T. & Syarif, M.I. (2016). Model of Learning Development on Program Life Skills Education for Rural Communities. *International Journal of Information and Education Technology*, 6(6), 496-499.

UNESCO. (1998). *Learning to live together in peace and harmony*. Bangkok,: UNESCO Bangkok